

Antropocen(y) - ćwiczenia z perspektywy

Treść zajęć

Podobno żyjemy w antropocenie, ale czy rzeczywiście? Może jest to kapitałocen? Urbanocen? A może trumpocen lub dziadocen?

Gatunek ludzki wywiera tak dużą i trwałą presję środowiskową na całą planetę Ziemię, że zaproponowano nazwanie obecnie trwającej epoki geologicznej jego imieniem – stąd „antropocen”. Na presję tę składa się wiele zjawisk – od emisji gazów cieplarnianych prowadzących do globalnego ocieplenia przez zanieczyszczenie mikroplastikiem po utratę bioróżnorodności. Jednakże na gruncie nauk humanistycznych i społecznych ta propozycja jest krytykowana. Po pierwsze, w jej ramach traktuje się wszystkich ludzi, z całą różnorodnością ich sposobów życia (a więc kultur) jako gatunkowy monolit. Po drugie, traktuje się obecnie dominującą kulturę nie jako możliwą przyczynę tego stanu świata i jedną z wielu alternatyw, lecz jako coś przeźroczyściego i koniecznego – wynik tego „jacy są ludzie”. W odpowiedzi na propozycję antropocenu powstało wiele alternatywnych propozycji nazwania i diagnozy nowej epoki – i na nich skupiają się te zajęcia. Wskazują one inne przyczyny i perspektywy a każda z nich (nawet te żartobliwe) potrafi ujawnić nam coś na temat stanu współczesnego świata. Co konkretnie – nad tym się zastanowimy.

Przebieg zajęć

Pierwsze jedno lub dwa zajęcia będą miały charakter organizacyjno-wykładowy i będą poświęcone oryginalnej propozycji antropocenu a także najpopularniejszej alternatywie – kapitałocenowi – oraz propozycji urbanocenu.

Każde kolejne zajęcia będą poświęcone jednej wybranej propozycji alternatywnej. Tekst wprowadzający będzie rozsyłany przez prowadzącego do zapoznania się przed zajęciami. W pierwszej części każdego spotkania jedna z osób uczestniczących w zajęciach będzie prezentować wybraną alternatywną koncepcję (traktując rozesyłany tekst jedynie jako punkt wyjścia – nie ograniczając się do niego). Następnie propozycja będzie dyskutowana na bazie zadanego tekstu i prezentacji.

W razie braku dyskusji pozostałe osoby uczestniczące w zajęciach mogą zostać poproszone o podzielenie się na dwie grupy w zależności od swojego stosunku do danej propozycji. Zadaniem jednej grupy będzie sformułowanie krytyki. Zadaniem drugiej będzie zaproponowanie jakiegoś dalszego rozwinięcia koncepcji lub jej poprawy.

Zasady zaliczenia:

1. obecności

Nieobecność (usprawiedliwiona lub nie) na połowie lub więcej z odbytych zajęć automatycznie uniemożliwia ich zaliczenie. Dopuszczalne są dwie nieusprawiedliwione nieobecności. Każda kolejna nieusprawiedliwiona nieobecność obniża możliwą maksymalną ocenę o pół stopnia. Prócz zwolnienia lekarskiego prowadzący decyduje czy dana sytuacja lub dokument są dostatecznym usprawiedliwieniem. Przypadki indywidualne proszę zgłaszać na początku semestru. Jest możliwość uzyskania wsparcia, pomocy lub wyjaśnień na konsultacjach (terminy dostępne w USOS), ale nie ma możliwości "odrabiania" nieobecności.

2. prezentacja propozycji

Każda osoba uczestnicząca w zajęciach ma wybrać jedną lub dwie (w zależności od ilości osób) z alternatywnych koncepcji, zaproponować termin, zapoznać się z dostępnymi materiałami na temat danej propozycji (spis propozycji i wyjściowe źródło dla każdej można znaleźć pod linkiem zamieszczonym na końcu tego sylabusu – kolejne źródła i materiały należy znaleźć samodzielnie lub zwrócić się do prowadzącego o pomoc) i ją przedstawić (oraz rozwinąć, jeśli koncepcja jest mało rozwinięta).

Elementy składowe, które muszą się znaleźć w prezentacji:

1. Kontekst

- relacja z oryginalną propozycją antropocenu
- źródło i podstawy propozycji alternatywnej

2. Przedstawienie propozycji

- na czym polega, o czym jest, po co jest, co można z nią zrobić itp...
- rozwinięcie jej, jeśli jest słabo rozwinięta

3. Ocena

- silne i słabe strony koncepcji
- czy koncepcja jest potrzebna czy nie/czy dobrze rozwija (lub nawet zastępuje) antropocen
- czy/dlaczego jest interesująca, na co zwraca nam uwagę

Lista propozycji alternatywnych do antropocenu ze źródłami:

https://docs.google.com/document/d/1DspYeh8e7wQOsQdBgUuoOVzHC_X7XbaKIXM72uTRB5k/edit?usp=sharing